

forsvinde, selvfølgelig indtil det Tidspunkt maatte komme, da Island selv ønskede at tage sine udenrigske Anliggender fuldt og helt i sin egen Haand.

Og hvad endelig Opsigelsesbestemmelsen angaar, maa jeg have Lov til at sige, at naar man erindrer, hvorledes det er gaaet mellemfolkelige Overenskomster, som har været uopsigelige, synes det mig ikke at kunne volde synderlig Betænkelighed, at denne Overenskomst er opsigelig, og at § 18 indeholder Bestemmelser for, hvorledes en saadan Opsigelse skal finde Sted. Hvad er disse Bestemmelser nemlig Udtryk for? Efter min Mening kun det, at der bag Kravet om en fuldstændig Adskillelse, naar de 22 Aar er gaaet, skal staa en virkelig Folkestemning, en Folkestemning, som først kan komme til Udtryk efter saa lang Tids Forløb, at det maa siges, at begge Folk er i Stand til at dømme modent paa Grundlag af tilstrækkelig Erfaring, og hvis det da ikke er lykkedes i Løbet af disse 22 Aar ved fælles nordiske Bestræbelser, saaledes som § 17 bestemmer, der skal udfoldes, at bøje Villierne mod hinanden, saa, tror jeg, vil ingen Uopsigelighed hjælpe, thi saa skulde der, for at Forbundet skulde fastholdes, anvendes Midler af en Art, som ingen af Parterne vil eller kan gaa til at benytte.

Det vilde have været meget ønskeligt, om hele det danske Folk i Enighed kunde være gaaet til at afslutte denne Overenskomst, og det vilde have været ønskeligt, om der herfra ikke havde lydt Røster, der særlig understregede de Vanskeligheder, der i den kommende Tid — det skal indrømmes — kan komme ogsaa paa Grundlag af denne Overenskomst, Jeg maa i Tilslutning dertil bemærke, at jeg — og jeg tror, at jeg deler denne Opfattelse med de fleste Danske — ikke har set med Glæde, at man saavel fra Fler-tallets som fra Mindretallets Side i det islandske Suverænetetsudvalgs Betænkning har udpenslet, hvad man ogsaa indenfor denne Overenskomsts Rammer kunde præstere, for at dokumentere den fuldstændige Ligestillethed og den absolutte Suverænetet. Men det er selvfølgelig ikke at vente, at der slet ikke skulde komme noget af den gamle Aand over Grænsen ind i den nye Tid. Det gælder blot om, at Vækstbetingelserne for den bliver de slettest mulige. Vi haaber alle sammen, at det maa gaa saaledes, og vi vil alle sammen gøre vort dertil, at Bestræbelserne fra begge Sider maa forme sig i Retning ikke af Adskillelse,

men af at holde sammen. Jeg har med stor Glæde baade set og hørt, at det er Bestræbelser, som ogsaa i den kommende Tid vil finde Mindretallets fulde Tilslutning, det Mindretal, som i Folketinget forleden Dag stemte imod Lovforslaget, og som maaske ogsaa her i denne Sal agter at stemme imod det.

Jeg ser i Overenskomsten et Udtryk for virkeligt Højsind fra det danske Folks Side og et Udtryk for, at man har redebon Villie til at give andre, hvad vi kræver for os selv. Derfor mener jeg, det er en Lykke, at vi har faaet Sagen taget op i denne Sommer, saa vi kan faa den løst, inden vore egne Krav kommer til Forhandling Staterne imellem, og jeg vil da slutte med at udtale Haabet om, at det Sindelag, som fra dansk Side vises — det synes jeg, vi har Lov til at sige og kan sige uden Overdrivelse — gennem Anerkendelse af denne Overenskomst, maa blive mødt med det samme Sindelag fra Islands Side. Hvis det vil blive Tilfældet, giver jeg den højtærede Statsminister Ret i, at saa vil Overenskomsten utvivlsomt holde langt, langt ud over de 22 Aar, for hvilke den nu træffes, og saa vil Island frit og suverænt, men i et virkeligt Realforbund med Danmark sammen med de nordiske Nationer som det fjerde Led i Rækken, sikkert gaa en Fremtid i Møde til Gavn for Island og til Gavn og Styrkelse for nordisk Samliv i det hele.

Med disse Ord vil jeg tillade mig at anbefale dette Forslag til Forbundslov til Vedtagelse her i dette høje Ting.

Foss: Der er en meget betydelig Forskel paa Sagen, saaledes som den foreligger nu her ved denne Behandling i Landstinget, og som den forelaa sidste Gang, vi behandlede den. Jeg sigter ikke derved til, at hele Sagens Baggrund, Verdensbegivenhederne, har forandret sig saaledes, som Tilfældet har været, men jeg sigter til, at selve denne Sag, selve de Tanker og Beslutninger, ud fra hvilke denne Sag blev bragt frem her i den danske Rigsdag, nu har forandret sig saaledes, at det ikke mere kan siges at være den samme Opgave, man den Gang stillede sig, som man nu har løst, i hvert Fald saaledes at forstaa, at det ikke er de samme Principper, som har været vejledende. Det, der nemlig var Tale om i Foraaret ved Sagens første Behandling, og det fra alle Partiers Side, det var en Villie og et Ønske om at hævde Danmarks Rige, at fremme Samlivet mellem Island og Danmark, at bevare Riget, medens det, der nu foreslaas, er noget helt andet.